

Gustaw Michał Akartel

Rozprawa doktorska:

Титул rozprawy: *Лексико-семантические и словообразовательные разряды имен существительных с суффиксами иноязычного происхождения в русском и польском языках*

Promotor: prof. zw. dr hab. Piotr Czerwiński

Recenzenci: prof. dr hab. Maria Żurek, prof. dr hab. Henryk Fontański

Rok obrony: 2002

stopień naukowy: doktor nauk humanistycznych

Zainteresowania naukowe:

słowotwórstwo współczesnego języka rosyjskiego i polskiego, semantyka, socjo- i psycholingwistyka, neosemantyzmy w rosyjskich vs. polskich socjolektach

Kontakt:

adres e-mail: akartel@mail.ru; Katedra Przekładoznawstwa UP w Krakowie, nr pokoju 202

Prowadzone zajęcia:

– **Uniwersytet Śląski** (1998-2015): praktyczna nauka języka rosyjskiego; tłumaczenie specjalistyczne (konwersatorium), gramatyka opisowa języka rosyjskiego (ćwiczenia, wykłady), wstęp do językoznawstwa (konwersatorium), stylistyka tekstu (ćwiczenia), językoznawstwo ogólne (konwersatorium), tłumaczenie praktyczne (ćwiczenia), gramatykę porównawczą języków słowiańskich (ćwiczenia), seminarium dyplomowe (licencjackie i magisterskie);

– **Wyższa Szkoła Zarządzania i Ochrony Pracy w Katowicach** (2014-2015): gramatyka opisowa języka rosyjskiego; praktyczna nauka języka rosyjskiego; wiedza o Rosji; język i kultura Rosji;

– **Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie** (od 2017): praktyczna nauka języka rosyjskiego; teoria przekładu; tłumacz j. obcego na rynku pracy.

Udział w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych:

Российский центр науки и культуры в Варшаве. Польское общество русистов. Ассоциация сотрудничества „Польша-Восток” общество „Польша-Россия”. Warszawa 10-12.05.2001r.

IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa Polsko-wschodniosłowiańskie powiązania kulturowe, literackie i językowe. Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Іława 20-22.06.2001 r.

Uniwersytet w Białymstoku. Zakład Bibliotekoznawstwa. Dziedzictwo przeszłości związków językowych, literackich i kulturowych polsko-bałto-wschodniosłowiańskich. Białystok 22-24.11.2001.

Konferencja Język a rzeczywistość. Konfrontatywne Studia Rusycystyczne. Sosnowiec 16-17.05.2002.

Русистика и современность. Rzeszów, 3-4.09.2002.

IX Międzynarodowa Konferencja Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, 16-18.05.2002 w RONiK w Warszawie

Международная научно-практическая конференция Современный учебник русского языка для иностранцев: теоретические проблемы и прикладные аспекты. Кафедра русского языка для иностранных учащихся естественных факультетов МГУ им. М. В. Ломоносова 20-22.10.2002 г.

Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка. Warszawa, 16-18.05.2003г

Русистика и современность. Одесский национальный университет. 2003 г.

Konferencja w IFR UŚ. Sosnowiec, maj 2003 r.

Dziedzictwo związków językowych, literackich i kulturowych polsko-bałto-wschodniosłowiańskich. Białystok, listopad 2003 r.

Dylematy wielokulturowości: tożsamość-różnica-inny. Ustroń, 25-29.09.2002 r., 9-13.04.2003.

XI Międzynarodowa Konferencja Naukowa Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, zorganizowana przez RONiK w Warszawie w dniach 13-14.05.2004 r.

VII Międzynarodowa Konferencja Naukowa Русистика и современность, zorganizowana przez Uniwersytet Rzeszowski, Państwowy Rosyjski Uniwersytet Pedagogiczny w Sankt-Petersburgu i Uniwersytet w Odessie, w dn. 17-18.9.2004 r. w Sankt-Petersburgu.

V Międzynarodowa Konferencja Naukowa Język, literatura i kultura Rosji w XXI wieku – teoria i praktyka, zorganizowana przez Instytut Filologii Słowiańskiej Akademii Świętokrzyskiej im. J. Kochanowskiego w Kielcach, w dn. 20-21.09.2004 r.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Słowo. Tekst. Czas VIII” pt.: Człowiek we frazeologii i leksyce języków słowiańskich, Szczecin, 26-27.05.2005 r.

Język w kontekście społecznym i komunikacyjnym, IFW UŚ, Sosnowiec, 24.05.2006

Русистика и современность, Odessa, Ukraina, 4-7.10.2006

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Wschód- Zachód. Dialog kultur, Instytut Neofilologii Akademii Pomorskiej w Słupsku, 24-25.09. 2009 r

Europa Słowian w świetle socjo- i etnolingwistyki. Teraźniejszość i przeszłość.
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, 4-5.12. 2009 r.

Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa Tekst jako kultura. Kultura jako tekst, 19-20.11.2009 r., Zakład Translatoryki i Komunikacji Międzykulturowej Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Gdańskiego

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Droga w języku i kulturze. Zakład Kultury Polskiej Instytutu Kulturoznawstwa UMCS, Lublin, 15-16.11.2010 r.

Międzynarodowa Konferencja Współczesne badania nad kulturą, literaturą i językiem rosyjskim – 25 lat rusycystyki toruńskiej, 2-4.12.2010 r.

XV Międzynarodowe Sympozjum Slawistyczne Literatury i języki wschodniosłowiańskie wobec swego czasu historycznego, 26-27.05.2011 r. Uniwersytet Zielonogórski, Instytut Neofilologii

Диалог славистов в начале XXI века, 8-9.04.2011 r., Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Litere, Catedra de filologie slavă, str. Horea nr. 31, 400202 Cluj-Napoca, România

Современная славистика между традицией и инновацией, 11-12.05.2012 r., Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Litere, Catedra de filologie slavă, str. Horea nr. 31, 400202 Cluj-Napoca, România

International Scientific Conference on Vocational and Adult Education, Szeged, Węgry, University of Szeged Gyula Juhász, Faculty of Education, 17-19.10.2013

XVI Międzynarodowa Konferencja Naukowa Русистика и Современность, Państwowy Uniwersytet im. I.I. Miecznikowa w Odessie, 18-22.09.2013

II Międzynarodowe Interdyscyplinarne Seminarium Naukowe z cyklu „Różne odsłony kobiecych światów”, Siedlce, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Instytut Filologii Polskiej i Lingwistyki Stosowanej, Zakład Polskiej Literatury Dawnej, Tradycji Kulturowej i Edytorstwa, 3-4.12.2013

Wykłady zagraniczne:

w ramach programu LLP Erasmus kilkakrotnie wyjeżdżałem do ośrodków akademickich we Włoszech (Bari) i Rumunii (Cluj-Napoca), gdzie wygłaszałem wykłady z zakresu językoznawstwa porównawczego rosyjsko-polskiego oraz prowadziłem zajęcia praktyczne dla studentów.

Publikacje:

-monografie:

Лексико-семантические и словообразовательные разряды существительных с суффиксами иноязычного происхождения в русском и польском языках. Katowice 2004, 171 s.

Neosemantyzmy i quasi-semantyzmy w polskich i rosyjskich socjolektach. Modele semantyczne – w przygotowaniu

-artykuły:

Александр Солженицын Станислава Порембы // Rosyjska ruletka. Almanach Koła Naukowego Rusycystów. Opr. red. B. Białucha, A. Mrózek, K. Winkler. Sosnowiec 1996.

Сопоставительный анализ существительных с иноязычным суффиксом -ур(а) / -и(а) в русском и польском языках // Dziedzictwo przeszłości związków językowych, literackich i kulturowych Polsko-Bałto-wschodniosłowiańskich. T. 5. Red. J. F. Nosowicz. Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku. Białystok 2000, s. 7-20.

Продуктивность агентивных суффиксов иностранного происхождения в русском и польском, литературных языках (на материале новых слов 70-х гг.) // Języki słowiańskie dziś. Nowe fakty. Nowe spojrzenia. Red. H. Fontański, przy współpracy E. Straś. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2001, s. 78-88.

Мясо животного как пища (на материале дериватов с формантом -ин(а) / -и(а)) в русском и польском языках // Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка. Kol. red. H. П. Исаев и др. Варшава 2001, s. 13-20.

Агентивные имена существительные со значением собирательности (на материале слов с суффиксами иноязычного происхождения в русском и польском языках) // Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка. Kol. red. И.Л. Тетерев и др. Wydawnictwo Artico Artur Rubin. Варшава 2002, s. 19-24.

Опыт преподавания некоторых тем по русскому словообразованию в польскоязычной аудитории // Современный учебник русского языка для иностранцев: теоретические проблемы и прикладные аспекты. МАКС Пресс. Москва 2002, s. 4-6.

Словообразовательные модели новейших существительных с суффиксами иностранного происхождения (на материале русского и польского языков) // Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка. Red. И.Л. Тетерев. Варшава 2003, s. 10-17.

Реально совпадающие морфемы в русском и польском языках (сопоставительный анализ заимствованных и исконных суффиксов) // Русистика и современность. Языкознание 3. Red. M. Bobran. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów 2003, s. 7-26.

Словообразовательные модели слов с непродуктивными суффиксами иностранного происхождения, обозначающих лицо в русском языке, в сопоставлении с польским // Pragmatyczne aspekty opisu języków wschodniosłowiańskich. Red. P. Czerwiński. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2003, s. 151-161.

Семантический перенос в арго и жаргоне (на материале слов – этнических и расовых обозначений в русском и польском языках) // Мова. Науково-теоретичний часопис. № 8. Гл. ред. Д.С. Ищенко. Одеса 2003, s. 9-13.

Номинация в арго и жаргоне (названия женщин, образованные суффиксальным способом) // Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка. Wydawnictwo Artico Artur Rubin. Варшава 2004, s. 11-18.

“Измы” и “изации” образованные от имен собственных, в идеологическом и социальном аспекте (на материале русского и польского языков) // Język rosyjski w konfrontacji z językami Europy. Red. P. Czerwiński, H. Fontański. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego Katowice 2004, s. 149-159.

Несколько слов о межъязыковых эквивалентах и соответствиях (на материале русской и польской компьютерной терминологии) // Język a rzeczywistość. Rusycystyczne studia konfrontatywne. Red. P. Czerwiński, H. Fontański. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2005, s. 40-50.

Несколько слов о [j] (опыт преподавания некоторых тем по словообразованию русского языка в польскоязычной аудитории) // Русский язык в польской аудитории. Ред. Анна Зых. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2005, s. 60-67.

Названия женщин в русском жаргоне: номинативные группы и основания // «Русистика и современность». Материалы VII международной научно-практической конференции 17-18 сентября 2004. Том 1. «Лингвокультурология и межкультурная коммуникация». Ред. И. П. Лысакова. Санкт-Петербург 2005, s. 159-166.

Tożsamość etniczna w subkulturach (sposoby nominacji w rosyjskim żargonie przestępczym) // Studia Rusycystyczne Akademii Świętokrzyskiej. T. 15. Kielce 2005, s. 13-21.

К вопросу о миграции слов из литературного языка в жаргоны (на материале названий лиц, определяющих сексуальные предпочтения в русском и польском уголовных жаргонах) // Русистика и современность. Языкознание 4. Red. Zofia Czapiga. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów 2006, s. 7-14.

Основания переносов и контекст семантической реализации в арго (на русском и польском материале) // Kategorie semantyczne w tekście. Red. P. Czerwiński, E. Straś. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2007, s. 75-96.

Наименования детей и подростков в русском и польском уголовных жаргонах // Мова. Науково-теоретичний часопис з мовознавства. № 12. Ред. Д.С. Ищенко. Астропринт. Одеса 2007, s. 49-53.

К вопросу о семантическом переносе в уголовных жаргонах (на материале слов, называющих сексуальные предпочтения в русском и польском языках) // Język w

kontekście społecznym i komunikacyjnym. Rusycystyczne studia konfrontatywne. Red. P. Czerwiński, A. Harciarek. Oficyna Wydawnicza WW. Katowice 2007, s. 50-58.

Женщина в языковом представлении маргинальной среды (на материале русской и польской жаргонной лексики) // Лексика подстандарта. Т. 2: Современные жаргоны и их описание. Red. A. Zych, M. Nadel-Czerwińska. Katowice 2009, s. 122-141.

Мир ассоциаций в русском и польском языковых подстандартах (на материале слов, называющих женщин легкого поведения) // Wschód-Zachód w dialogu międzykulturowym. Red. J. Kazimierczyk, G. Lisowska. Słupsk 2010, s. 115-119.

Имена собственные как нарицательные в языковом подстандарте (на материале русского и польского языков) // Ze studiów nad literaturami i językami wschodniosłowiańskimi. Językoznawstwo. Red. A. Ksenicz, M. Łuczyk. Zielona Góra 2010, s. 9-16.

*Неосемантизмы как *potina agentis* в русском и польском языковом подстандарте // Świat Słowian w języku i kulturze. Wybrane zagadnienia z języków słowiańskich i germańskich. Red. E. Komorowska, D. Dziadosz. Szczecin 2010, s. 11-15.*

К вопросу о языковой картине мира представителей маргинальной среды (на материале квазисемантизмов-профессионализмов русского воровского жаргона) // Язык, литература и культура России в XXI веке. Теория и практика. Под ред. К. Люциньского. Кельце 2011, s. 11-19.

Морфемный анализ на занятиях по грамматике русского языка в польскоязычной аудитории // Русский язык в польской аудитории, Т. 3. Red. Анна Зых. Katowice 2011, s. 150-157.

Особенности отображения действительности в языковом подстандарте (на материале обозначений вора в русском и польском уголовных жаргонах) // Słowo i tekst. Red. Piotr Czerwiński, Ewa Straś. Katowice 2011, s. 199-208.

Od dzieciństwa ku śmierci (na materiale odzwierzęcych quasi-semantyzmów w polskim podstandardzie językowym) // Droga w języku i kulturze. Analizy antropologiczne. Red. Jan Adamowski, Katarzyna Smyk. Lublin 2011, s. 53 – 64.

К вопросу о переводе жаргонизмов на польский язык (на материале современной русской уголовно-криминальной прозы) // Dialogul slaviștilor la începutul secolului XXI-lea. Editori Katalin Balazs, Ioan Herbil. Cluj-Napoca 2012, s. 225 – 233.

Specjalizacje złodziejskie w świetle quasi-semantyzmów (na materiale polskiego i rosyjskiego żargonu przestępczego) // Acta Polono-Ruthenica XVI. Red. W. Piłat. Olsztyn 2012, s. 287 - 296.

Горизонтальное и вертикальное в номинации лиц (на материале квазисемантизмов в русском языковом подстандарте) // Współczesne badania nad kulturą, literaturą i językiem rosyjskim. Red. Dorota Paśko-Konecniak. Toruń 2012, s. 301 – 313.

Отзоонимическая номинация лиц по возрасту и социальной роли (на материале русского и польского социолектов) // Dialogul slaviștilor la începutul secolului al XXI-Iea. Anul II, nr. 1/2013. Ed. Katalin Balazs, Ioan Herbil. Cluj-Napoca 2013, s. 105 – 116.

Odrażający, brudny, zły – językowy obraz świata (na materiale nominacji osób motywowanej światem zwierząt w rosyjskim i polskim podstandardzie językowym // Epoka a literatura i język w Słowiańszczyźnie Wschodniej. Red. B. Szczeszek. Zielona Góra 2013, s. 291 – 304.

Learning Russian with Elements of Non-Normative Lexis Related to Real Estate Transactions by Polish Native Speakers // International Conference on Vocational and Adult Education “Gyula Juhász” faculty of Education, University of Szeged. Ed. Ferenc Szabó. Szeged 2013, p. 23 – 32.

Denominarea individului după preferințe și devianți sexuale în sociolecte ruse și polone // Dialogul slaviștilor la începutul secolului al XXI-Iea. Anul III, 1/2014. Red. Ioan Herbil. Cluj-Napoca 2014, p. 61 – 71.

Językowy obraz kobiety (na materiale neosemantyzmów w rosyjskich i polskich socjolektach) // Tożsamość kobiet – silne indywidualności w sztuce, literaturze i religii. Pod red. J. Pośluszej i B. Wałęciuk-Dejneki. Kraków 2014, s. 135 – 147.

Квазисемантизмы в русских и польских социолектах (на материале номинации лиц) // МАПРЯЛ 2014. Одиннадцатый международный симпозиум. Доклады и сообщения. Отв. Ред. Г. Гочев. Veliko Tırnovо 2014, с. 23 – 28.

Модели семантической деривации в социолектах (на материале номинации человека по внешнему облику в русском и польском социолектах) // Мова. Науково-теоретичний часопис з мовознавства. 2014. № 22., с. 126 – 232. ISSN 2307—4558.

Модели, отображающие номинацию лиц по интеллектуальным и психическим способностям в русских и польских социолектах (на материале семантической деривации) // Dialogul slaviștilor la începutul secolului al XXI-Iea. Anul IV, 1/2015. Red. Ioan Herbil. Cluj-Napoca 2015, p. 39 – 54.

Tłumaczenie tekstów:

- *Najpiękniejsze zamki i pałace świata*. Tłum. G.M. Akartel, O. Małecka-Malcew, R. Schodnicka. Wydawnictwo „DEBIT”. Bielsko-Biała 2005.

Praktyka tłumacza przysięgłego:

- 1995-2000 – stała współpraca z Gdańską Korporacją Handlową – Zakład Produkcyjny „Koga-Hel” w zakresie tłumaczeń specjalistycznych (import-eksport – przetwórstwo rybne) na język rosyjski;
- 1996-2001 – pilot wycieczek zagranicznych (kraje byłego ZSRR);

- 1998-2015 – tłumaczenia prawnicze, medyczne, techniczne; kontrakty, umowy, wyroki sądowe, przesłuchania świadków, tłumaczenie stron internetowych, broszur reklamowych itp.); wyjazdy do Rosji (Moskwa, Sankt-Petersburg, Nowosybirsk, Nowokuźnieck, Tuła, Jekaterinburg, Barnauł, Abakan, Irkuck) i Ukrainy (Kijów, Lwów, Odessa, Winnica) w charakterze doradcy i tłumacza języka rosyjskiego; tłumaczenia pisemne i ustne dla organów wymiaru sprawiedliwości (prokuratura, policja, sądy);
- 2005-2015 – stała współpraca z firmą „Trans-Quadro” Sp. z o. o., w zakresie tłumaczeń specjalistycznych na język rosyjski i polski;
- 2009-2014 – stała współpraca z „Sillcoal” Sp. z o. o. (Polska), „Vascoal” Sp. z o. o. (Polska), „Proten” Sp. z o. o. (Rosja, Nowosybirsk) i Instytutem Termofizyki Rosyjskiej Akademii Nauk w Nowosybirsku w zakresie tłumaczeń specjalistycznych na język rosyjski – import węgla, import technologii hydrozolu;
- 2010-2012 – współpraca z Kancelarią Prawną „Dr Dariusz Kossakowski – radca prawny” w Warszawie w zakresie tłumaczenia dokumentacji procesowej i strony internetowej na język rosyjski;
- 2012-2015 – stała współpraca z „HEGELMANN TRANSPORTE” Sp. z o.o. w Częstochowie – tłumaczenia specjalistyczne z zakresu transportu drogowego na język rosyjski i asysta dla osób rosyjskojęzycznych z Ukrainy w polskich egzaminach państwowych (kursy kwalifikacyjne, licencje itp.).

Nagrody:

- 2005 – nagroda III stopnia JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za osiągnięcia naukowo-dydaktyczne.

Data aktualizacji: 10.10.2017